

Shaving Before *Shacharit*

Q I heard a discussion between two learned rabbis on the question of shaving before *Shacharit*. One took a position, along the lines that you once outlined, that work should generally not be performed before *Shacharit*, with possible exceptions only when in *she'at hadechak*. The other rabbi said that shaving is not work, but rather resembles getting dressed in the morning, particularly for clean-shaven people, some of whom go straight to work after *davening*. What is your opinion?

3. אליה רבה סימן פט ס"ק יב

סמוך לשחרית וכו'. דוקא קודם עלות השחר, אבל אחר כך אסורים, דלא עדיפי משאר מלאכות האסורים (פסקי תוס'). אבל בכל בו דף ח' משמע דיש חילוק, דדוקא בשאר מלאכות אסור אחר עלות השחר. ונראה דאפילו לבורסקי אסור, דאין היתר אלא במרחץ ותספורת.

4. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק א סי' קסג (בקשר לחול המועד)

ולכן ברור לעניות דעתי דבזמננו במדינתנו, שנוהגין אלו הרגילין בתספורת הזקן להסתפר בכל יום ואף אם ביום אחר יום או אחת לשלשה ימים, ליכא שום איסור. ואולי גם הנודע ביהודה יודה בכזה, דמשמע שם בסוף התשובה שרק יחידים היו רגילין להסתפר בכל עת בזמנו ובמקומו.

1. גמרא, שבת דף ט ע"ב

משנה. לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה עד שיתפלל, לא יכנס אדם למרחץ ולא לבורסקי ולא לאכול ולא לדין. ואם התחילו – אין מפסיקין. מפסיקין לקריאת שמע, ואין מפסיקין לתפלה.

גמרא. הי סמוך למנחה? אילימא למנחה גדולה – אמאי לא? האיכא שהות ביום טובא! – אלא סמוך למנחה קטנה. "אם התחילו אין מפסיקין". נימא תיהוי תיובתא דרבי יהושע בן לוי, דאמר רבי יהושע בן לוי: כיון שהגיע זמן תפלת המנחה – אסור לאדם שיטעום כלום קודם שיתפלל תפלת המנחה! – לא, לעולם סמוך למנחה גדולה, ובתספורת בן אלעשה. ולא למרחץ – לכולא מילתא דמרחץ. ולא לבורסקי – לבורסקי גדולה. ולא לאכול – בסעודה גדולה.

2. שולחן ערוך אורח חיים סי' פט סעי' ז

מותר להסתפר וליכנס למרחץ סמוך לשחרית, שלא גזרו אלא סמוך למנחה שהוא דבר המצוי.